

Z A K O N

O DOPUNI ZAKONA O VANPARNIČNOM POSTUPKU

Član 1.

U Zakonu o vanparničnom postupku („Službeni glasnik SRS”, br. 25/82 i 48/88 i „Službeni glasnik RS”, br. 46/95 – dr. zakon, 18/05 – dr. zakon, 85/12, 45/13 – dr. zakon, 55/14, 6/15 i 106/15 – dr. zakon) u članu 40. stav 3. na kraju teksta tačka se zamenjuje zapetom i dodaju se reči: „a posebno da odredi da li je to lice sposobno da vrši izbornu pravo.”

Član 2.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmeni Zakona o vanparničnom postupku sadržan je u članu 97. tačka 2. Ustava Republike Srbije („Službeni glasnik RS”, broj 98/06), prema kome Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, između ostalog, ostvarivanje i zaštitu sloboda i prava građana, ustavnost i zakonitost i postupak pred sudovima i drugim državnim organima.

II. RAZLOZI DONOŠENJA ZAKONA

Važeći Zakon o vanparničnom postupku („Službeni glasnik SRS”, br. 25/82 i 48/88 i „Službeni glasnik RS”, br. 46/95 – dr. zakon, 18/05 – dr. zakon, 85/12, 45/13 – dr. zakon, 55/14, 6/15 i 106/15 – dr. zakon) donet je, na osnovama Ustava SFRJ iz 1974. godine, kao republički zakon 1982. godine, a u primeni je od 1. januara 1983. godine, u vreme jednog društvenopolitičkog i ekonomskog sistema koji je davno napušten i koji je pretrpeo korenite izmene posle raspada jugoslovenske federacije i nekadašnje državne zajednice. Iz tog razloga je ovaj procesni zakon u više navrata usaglašavan sa nizom važećih zakona kao što su npr. Porodični zakon, Zakon o zdravstvenoj zaštiti, Zakon o parničnom postupku itd, a pritom se vodilo računa i o terminološkoj usklađenosti Zakona o vanparničnom postupku sa tim zakonima, ali i sa ratifikovanim konvencijama. Zakonom o izboru narodnih poslanika iz 2000. godine bilo je predviđeno, između ostalog da pravo da bira poslanika i da bude biran za poslanika ima punoletan poslovno sposoban državljanin Republike Srbije sa prebivalištem u Republici Srbiji. Posledica ovakvog zakonskog rešenja ogledala se, između ostalog, u nemogućnosti lica lišenih poslovne sposobnosti da vrše izbornu pravo, bez obzira na obim lišenja (potpuno ili delimično). Novim Zakonom o izboru narodnih poslanika predviđeno je naprednije rešenje, koje je u većoj meri u skladu sa međunarodnopravnim dokumentima o pravima osoba sa invaliditetom, a prema kome izbornu pravo ne može da vrši punoletno lice koje je potpuno lišeno poslovne sposobnosti. Lice sa ograničenom poslovnom sposobnošću može da bira narodne poslanike i da bude birano za narodnog poslanika ako sud rešenjem kojim mu ograničava poslovnu sposobnost nije utvrdio nesposobnost vršenja izbornog prava. Pošto pravila građanskih sudskih postupaka imaju instrumentalan karakter i služe zaštiti materijalnopravnog poretka, predloženo normativno rešenja posledica je nastojanja da se u ovom času Zakon o vanparničnom postupku uskladi sa navedenim rešenjima iz novog Zakona o izboru narodnih poslanika.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Predložena dopuna Zakona o vanparničnom postupku izvršena je u Delu drugom - Posebni postupci, Glava prva - Lišenje poslovne sposobnosti, u članu 40, u kom su sadržane odredbe koje se odnose na dužnosti suda, između ostalog da na osnovu rezultata medicinskog veštačenja u rešenju kojim se lice delimično lišava poslovne sposobnosti odredi vrstu poslova koje to lice može samostalno preduzimati. Dopunom ovog zakona se predlaže da se dužnost suda proširi tako da u rešenju kojim se lice delimično lišava poslovne sposobnosti, na osnovu rezultata medicinskog veštačenja odredi i da li je to lice sposobno da vrši izbornu pravo.

IV. SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti sredstva u budžetu Republike Srbije.

V. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE PREDLAŽE DA ZAKON STUPI NA SNAGU PRE OSMOG DANA OD DANA OBJAVLJIVANJA U „SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRBIJE”

Razlozi zbog kojih se predlaže da zakon stupi na snagu pre osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, nalaze u potrebi što skorijeg preduzimanje svih radnji koje su neophodne za blagovremeno uspostavljanje uslova za organizaciju i sprovođenje predstojećih izbora.

VI. PREGLED ODREDBE ZAKONA O VANPARNIČNOM POSTUPKU KOJA SE DOPUNJUJE

Član 40.

(1) Kad nađe da postoje uslovi za lišenje poslovne sposobnosti, sud će lice prema kome se postupak vodi lišiti poslovne sposobnosti potpuno ili delimično.

(2) U rešenju kojim je odlučio o lišenju poslovne sposobnosti sud određuje rok u kome će se proveriti da li postoje razlozi za dalje trajanje izrečene mere, a koji ne može biti duži od tri godine.

(3) U rešenju kojim se lice delimično lišava poslovne sposobnosti, sud je dužan da na osnovu rezultata medicinskog veštačenja odredi vrstu poslova koje to lice može samostalno preduzimati pored poslova na koje je zakonom ovlašćeno-, A POSEBNO DA ODREDI DA LI JE TO LICE SPOSOBNO DA VRŠI IZBORNO PRAVO.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač propisa – Vlada

Obrađivač – Ministarstvo pravde

2. Naziv propisa

Predlog zakona o dopuni Zakona o vanparničnom postupku
Draft Law on Amendment to the Law on Non-Contentious Proceedings

3. Usklađenost propisa sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum),:

a) Odredba Sporazuma koja se odnose na normativnu sadržinu propisa,

Naslov VII. – PRAVOSUĐE, SLOBODE I BEZBEDNOST – član 80. – Jačanje institucija i vladavina prava.

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma,

/

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

Naslov VII. – PRAVOSUĐE, SLOBODE I BEZBEDNOST – član 80. – Jačanje institucija i vladavina prava.

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

/

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

/

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost treba obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti

propisa. Tabele usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe Direktive).

/

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

- Ne.

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

/

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti.

U postupku pripreme ovog zakona nije ostvarena saradnja sa Evropskom komisijom, s obzirom da za izradu predmetnog akta nije bilo neophodno ostvariti ovaj konkretni oblik saradnje.